

Samhällsvetenskapliga fakultetsstyrelsen

Instruktioner för utbildningen på forskarnivå vid samhällsvetenskapliga fakulteten

Detta beslut upphäver tidigare beslut om föreskrifter daterat 2004-04-29, diarienummer S G 219 10/04

Bestämmelserna avser forskarutbildningen vid fakultetens institutioner och vid lärarutbildningen vid Malmö högskola samt tjänstvetenskap vid Campus Helsingborg. Bestämmelserna om disputationsbidrag gäller dock enbart samhällsvetenskapliga fakultetens institutioner.

Allmänna bestämmelser för forskarutbildningen finns i kapitel 6 och 7 i högskoleförordningen (HF), i policy för utbildningen på forskarnivå vid Lunds universitet, 2006-06-21, dnr I A 29/5039 2005, antagningsordning avseende utbildningen på forskarnivå vid Lunds universitet (AOLU) 2006-12-18, dnr I G 9 6251/2004, riktlinjer för relationer mellan institutioner/fakulteter och forskarstuderande vid Lunds universitet, 2002-12-16, dnr I A 9 2069/02 och beslut om behörighetsgivande utbildning för forskarhandledare på Lunds universitet, 2003-12-18, dnr I G 51 6636/03.

Tillämpningen av bestämmelserna skall ske med beaktande av universitetets och fakultetens generella kvalitativa mål avseende jämställdhet, miljö, arbetsmiljö och internationalisering.

Fakultetsstyrelsen har det övergripande ansvaret för forskarutbildningen.

Styrelsen delegerar till prefekterna att

- Genomföra antagning till forskarutbildningen
- Fastställa individuella studieplaner
- Utse examinatorer inom forskarutbildningen
- Utse handledare

Styrelsen delegerar till dekanus att

- Utse fakultetsopponent, ordförande och betygsnämnd vid disputationsprov för doktorsexamen
- Utse opponent, ordförande och betygsnämnd vid framläggande av vetenskaplig uppsats
- Besluta om tid för avhandlings tillgänglighet
- Utfärda licentiat- och doktorsexamen
- Besluta om avvikande beteckning på licentiat- och doktorsexamen

1. Forskarutbildningsrådet

Fakultetsstyrelsen har gett forskarutbildningsrådet i uppgift att bevaka forskarutbildningen i enlighet med HF kap 6 § 30 och policy för utbildningen på forskarnivå vid Lunds universitet. Forskarutbildningsrådet skall bereda beslut om forskarutbildning inför fakultetsstyrelsen, vara aktiv part i frågor som rör handledarutbildningen, bevaka internationaliseringsaspekten samt diskutera och följa upp genomförda utvärderingar som berör forskarutbildningen. Rådet skall initiera och organisera fakultetsgemensamma och fakultetsövergripande forskarutbildningskurser.

Forskarutbildningsrådet består av nio lärare (en från respektive institution/avdelning) utsedda av fakultetsstyrelsen, dekanus, ordförande för GDG-SM¹ samt tre studeranderepresentanter.

2. Forskarutbildningsämnena

Forskarutbildningsämnena vid samhällsvetenskapliga fakulteten är:

- genusvetenskap	- rättssociologi
- kulturgeografi/ekonomisk geografi
och geografi med kulturgeografisk inriktning	- socialantropologi
- medie- och kommunikationsvetenskap	- socialt arbete
- pedagogik	- sociologi
- psykologi	- statsvetenskap
	- tjänstvetenskap

I dessa ämnen kan såväl doktors- som licentiatexamen avläggas och det skall föreligga studieplaner för samtliga ämnen.

3. Antagning och studiefinansiering

Endast så många forskarstuderande får antas som kan erbjudas handledning och godtagbara studievillkor i övrigt. Studierna skall avse heltid, men kan efter begäran från doktoranden omfatta lägst 50 %.

Forskarstuderande måste ha finansiering i form av utbildningsbidrag, anställning som doktorand eller annan finansiering som enligt fakultetens bedömning garanterar kraven på försörjning under studietiden. Studiefinansiering prövas i samband med upprättande av individuell studieplan för varje forskarstuderande (HF 7:34). Studiefinansiering skall avse minst halvtid.

Institutionerna skall i god tid avisera tidpunkten för ansökan till forskarutbildning. Tidpunkten skall om möjligt vara fast från år till år för att garantera konkurrens bland de sökande. Ledigkungörelsen anslås på institutionens anslagstavla och hemsida samt annonseras vid behov i pressen. Ansökningstiden skall vara minst tre veckor. Antagning av forskarstuderande sker efter beredning i handledarkollegium eller motsvarande. Minst en representant för doktoranderna utsedd av studentkårerna har rätt att delta under beredningen av ärende om antagning till forskarutbildning.

Ansökan skall göras på särskilt formulär som finns på fakultetens hemsida.

3.1 Behörighet

¹ Programnämnd för Master's Programme in Global/Development/Gender Studies och masterprogrammet i samhällsvetenskap

Högskoleförordningens krav på grundläggande behörighet är examen på avancerade nivå eller minst 240 högskolepoäng varav minst 60 högskolepoäng på avancerad nivå eller motsvarande kunskaper, t.ex. magisterexamen enligt äldre studieordning, förvärvade inom eller utom landet. Vidare skall den sökande bedömas ha sådan förmåga i övrigt som behövs för att klara utbildningen.

Kraven på särskild behörighet är fakultets- och ämnesspecifika. Krav på särskild behörighet regleras i detalj i de ämnesspecifika studieplanerna.

3.2 Beredning och urval

Urvalet bland de sökande skall göras med hänsyn till deras förmåga att tillgodogöra sig forskarutbildning. Rangordning sker i första hand genom en kvalitativ bedömning av de sökandes meriter. Urvalskriterierna skall framgå av utlysningen.

Underrepresenterat kön skall ges förtur vid i övrigt likvärdiga förutsättningar för utbildningen på forskarnivå, om inte särskilda skäl talar däremot (AOLU).

De sökande skall minst två veckor före beslut om antagning delges rangordningen och ett motiverat förslag till antagning. Sökande skall informeras om möjligheten att inom en fastställd tid till prefekten lämna en erinran mot förslaget (AOLU). Prefekten skall beakta erinran och lämna ett motiverat svar.

3.3 Beslut

Beslut om antagning och godkännande av plan för finansiering fattas av prefekten. Samtliga sökande skall ha fått meddelande om beslutet inom sju dagar efter det att beslutet fattats (AOLU).

4 Studieplaner

För varje forskarutbildningsämne skall det i enlighet med högskoleförordningen finnas allmänna studieplaner för utbildning såväl till doktors- som till licentiatexamen. Studieplanerna fastställs av fakultetsstyrelsen. För varje forskarstuderande skall det därtill finnas en individuell studieplan.

4.1 Individuell studieplan

För varje forskarstuderande skall det upprättas en individuell studieplan (HF 6:36). Den individuella studieplanen skall innehålla:

- Namn, personnummer, adress
- Forskarutbildningsämne
- Datum för antagning
- Avsedd examen med benämning
- Översiktlig tidsplan per år för forskarutbildningen, genomförda kurser, genomfört avhandlingsarbete, beräknad tidpunkt för disputation, institutionsarbete
- Försörjningsplan för den beräknade studietiden
- Uppgift om huvudhandledare och handledare samt handledningens omfattning

Studieplanen upprättas av doktoranden och handledarna i samråd med prefekten. Planen undertecknas av dessa. Fakultetsstyrelsen har det yttersta ansvaret för forskarutbildningen och fattar vid oenighet beslut om den individuella studieplanen. Prefekten ansvarar för arkiveringen av de individuella studieplanerna. Planerna skall revideras varje år. Alla berörda parter kan var för sig begära en revidering om det föreligger särskilda skäl för en revidering.

Prefekten skall tillse att individuella studieplaner upprättas för samtliga forskarstuderande.

4.2 Handledare

För varje doktorand skall utses en docentkompetent huvudhandledare och minst ytterligare en handledare (HF 6:31). Doktoranden har rätt till handledning under en tid som motsvarar heltidsstudier under fyra år. En doktorand som begär det har rätt att byta handledare.

Prefekten skall utse handledare. Genomgången introducerande utbildning för handledare inom forskarutbildningen är ett krav för att utses till huvudhandledare eller handledare för nyantagen forskarstuderande.

Institutionerna skall erbjuda handledningsresurser i en omfattning som gör det möjligt att genomföra forskarutbildning under nettostudietiden. Den totala handledningen fördelas inom studieperioden med hänsyn till studiernas karaktär, vilket normalt innebär att handledningsinsatserna varierar från termin till termin. Det är handledarens uppgift att aktivt följa den enskilda forskarstuderandes utbildning. Initiativet till kontakt ligger inte enbart hos doktoranden. Senast i samband med den årliga revisionen av den individuella studieplanen skall parterna uppmärksamma eventuella problem i utbildningen eller avseende finansieringen och gemensamt vidta åtgärder för att komma till rätta med dessa.

5. Indragning av rätt till handledning och andra resurser

Om en studerande ”i väsentlig utsträckning åsidosätter sina åtaganden” skall särskilda åtgärder vidtas (HF 6:37). Handledare som konstaterar ett sådant åsidosättande av åtaganden enligt den individuella studieplanen skall, om det inte går att komma till rätta med problemen på annat sätt, anmäla detta skriftligt till prefekten. Doktoranden skall ges möjlighet att yttra sig (HF 6:37). Därefter avgör prefekten om han/hon skall föreslå fakultetsstyrelsen att besluta om indragning av resurser. Fakultetsstyrelsen skall pröva om institutionen fullgjort sina skyldigheter gentemot den studerande. Doktoranden kan anhålla hos fakultetsstyrelsen om att få tillbaka rätten till handledning och övriga resurser (HF 6:38).

6. Examination för doktorsexamen

Doktorsexamen vid samhällsvetenskaplig fakultet benämns normalt filosofie doktorsexamen.

För doktorsexamen krävs att doktoranden dels godkänts på de kurser som ingår i forskarutbildningen, dels fått sin doktorsavhandling godkänd.

En doktorand har rätt att begära prövning av tillgodoräknande av forskarutbildning från andra fakulteter eller andra lärosäten inom eller utom landet. Prövning görs av examinator.

Betyg i forskarutbildningen inom samhällsvetenskaplig fakultet är *godkänd* eller *underkänd*.

Prefekten skall utse examinatore för kurserna i forskarutbildningen.

6.1 Doktorsavhandling

Doktorsavhandlingen kan utformas antingen som ett enhetligt, sammanhängande vetenskapligt arbete (monografiavhandling) eller som en sammanläggning av vetenskapliga uppsatser med en sammanfattning där delarna sätts in i en helhet (sammanläggningsavhandling).

Om det finns flera författare till en avhandling (monografi eller sammanläggningsavhandling) skall de individuella prestationerna särskiljas genom redovisning i avhandlingens inledning eller förord.

En doktorsavhandling kan skrivas på svenska, danska, norska, engelska, tyska eller franska. En avhandling som inte är skriven på engelska skall vara försedd med en sammanfattning på engelska. En avhandling som är skriven på svenska skall vara försedd med en sammanfattning på svenska och engelska.

6.2 Mångfaldigande och distribution av doktorsavhandlingen

Avhandlingen skall framställas i en pappersupplaga, pliktupplaga, som omfattar minst 180 exemplar och ska vara tillgänglig, ”spikas”, minst tre veckor före disputationdagen. Information om spikning och pliktupplaga finns på fakultetskansliets hemsida.

Samtliga exemplar även av sammanläggningsavhandlingar skall vara kompletta. Till universitetsbiblioteket skall 20 exemplar av pliktupplagan lämnas och ett elektroniskt arkivexemplar i gällande format. Elektronisk version skall lämnas enligt särskilda anvisningar på universitetsbibliotekets hemsida.

Institutionen ansvarar för upphandling, framställning och distribution av avhandlingarna. Fakulteten betalar disputationbidrag som fastställs i budgeten varje år. Disputationbidraget överförs till institutionen i samband med att avhandlingen lämnas in till kansliet.

6.3 Disputation

Följande gäller

- Disputation skall äga rum under terminstid.
- Flera disputationer inte bör äga rum samtidigt vid fakulteten.
- Disputation skall kungöras minst tre veckor i förväg varav minst två veckor under terminstid. Kungörelsen anslås på universitetets anslagstavla.
- Kungörelsen skall innehålla uppgifter om doktorandens namn, forskarutbildningsämnet, avhandlingens titel på originalspråket, fakultetsopponentens namn samt uppgift om tid och plats för disputationen.
- Pliktupplagan skall vara klar och distribueras i samband med kungörelsen.
- Samtidigt med att kungörelsen anslås skall en abstract och en populärvetenskaplig sammanfattning på svenska spikas elektroniskt i enlighet med anvisningarna från fakultetskansliet.
- Ordföranden skall bereda åhörarna rätt att i rimlig omfattning ställa frågor och framföra synpunkter vid disputationen.

Om det finns särskilda skäl kan dekanus besluta om avvikelser från ovanstående regler för doktorsavhandling och disputation.

6.4 Betygsnämnd

För doktorsexamen gäller i enlighet med högskoleförordningen att betygsnämnden skall bestå av fem eller tre ledamöter (HF 6:45). Dessa skall inneha lägst docentkompetens. Fakulteten skall vara representerad i betygsnämnden. Om nämnden består av fem

ledamöter får högst två vara verksamma vid den institution vid vilken disputationen äger rum. Av övriga tre ledamöter kan högst två tillhöra samhällsvetenskapliga fakulteten i Lund. Om nämnden består av totalt tre ledamöter kan högst en av ledamöterna representera den egna institutionen och endast en av de två övriga tillhöra samhällsvetenskapliga fakulteten i Lund.

Fakultetsopponenten och handledaren (normalt huvudhandledaren), jfr HF 6:45, har rätt att närvara vid betygsnämndens sammanträde(n) och att delta i överläggningarna men inte i beslutet. Betygsnämnden kan därtill kalla annan person som kan bidra till beslutsunderlaget.

Arvode betalas inte till betygsnämndsledamöter. Arvode till opponent regleras i särskild föreskrift.

Senast fem veckor före disputationsdagen utser dekanus, efter förslag från berörd institution, fakultetsopponent, ledamöter i betygsnämnden och ordförande vid disputationen.

6.5 Betygsnämndens protokoll

Betygsnämnden skall föra protokoll med uppgifter om

- Datum för disputationen.
- Doktorandens namn.
- Avhandlingens titel på originalspråk och forskarutbildningsämne.
- Namn på ordförande och ledamöter i betygsnämnden, fakultetsopponenten och handledaren (huvudhandledaren) samt om avhandlingen efter disputationsakten godkänts eller underkänts. Om avhandlingen godkänns skall beslutet inte motiveras. En ledamot har rätt att anteckna avvikande mening men inte motiveringen. Om avhandlingen underkänns skall beslutet motiveras.

7 Institutionstjänstgöring

En doktorand kan delta i institutionsarbete inom en ram om högst 20 % av full arbetstid (jfr HF 5:2). Detta arbete skall fördelas på ett sätt som är utvecklande för doktorandens forskning. Doktoranden skall kompenseras med motsvarande förlängning av studietiden.

Doktorander som undervisar inom utbildningen på grundnivå eller avancerad nivå skall ha genomgått inledande högskolepedagogisk utbildning omfattande två veckor.

8 Licentiatexamen

Den som är antagen till doktorandstudier har rätt att avlägga licentiatexamen. Utbildning till licentiatexamen utgör en separat utbildningsgång. Antagning till forskarutbildning till licentiatexamen görs på samma grunder och enligt samma kriterier som till forskarutbildning till doktorsexamen (se avsnitt 3 ovan). Den som vill fortsätta med utbildning till doktorsexamen måste göra en ny ansökan.

Licentiatexamen vid samhällsvetenskaplig fakultet benämns normalt filosofie licentiatexamen.

För licentiatexamen krävs att licentianden dels godkänts på de kurser som ingår i utbildningen, dels att den vetenskapliga uppsatsen godkänts.

- Den vetenskapliga uppsatsen kan skrivas på svenska, danska, norska, engelska, tyska eller franska.

- Den vetenskapliga uppsatsen skall ventileras vid ett offentligt seminarium.
- En sammanfattning av uppsatsen skall anslås på de samhällsvetenskapliga institutionerna och på universitetets anslagstavla senast tre veckor i förväg, varav minst två veckor skall infalla under terminstid. Av anslaget skall framgå tid och plats för det offentliga seminariet, samt uppgift om var uppsatsen finns tillgänglig.
- Den vetenskapliga uppsatsen skall granskas av en opponenter och en betygsnämnd. Dekanus utser opponenter, betygsnämndsledamöter och ordförande efter förslag från institutionen. Betygsnämnden skall bestå av tre ledamöter som skall ha minst docentkompetens.
- Förslag till betygsnämnd skall lämnas till fakultetskansliet minst fem veckor före datum för det offentliga seminariet.
- En handledare (huvudhandledaren) har rätt att delta i betygsnämndens överläggningar men inte i beslutet.
- Författaren skall lämna två exemplar av den vetenskapliga uppsatsen till UB.
- Tryckningsbidrag betalas inte för licentiatavhandling.

9. Övergångsbestämmelser

En forskarstuderande som antagits enligt äldre bestämmelser kan avlägga examen enligt den studieplan för forskarutbildning som gällde då den studerande antogs till forskarutbildning under förutsättning att planen inte strider mot gällande högskoleförordning.

9.1

Den som före den 1 juli 2007 uppfyller kraven på grundläggande behörighet för tillträde till forskarutbildning, skall även därefter anses ha grundläggande behörighet för tillträde till utbildning på forskarnivå, dock längst till utgången av juni 2015 (SFS 2006:1053).